СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 269. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, вівторок, 18-го листопада 1947. No. 269. JERSEY CITY and NEW YORK, Tuesday, November 18, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ в ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗАКОРДОНОМ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ОБЄДНАНА АМЕРИКАНСЬКА НАЦІЯ ЗА ПІДМОГУ ДЛЯ ВИДУЖАННЯ ЕВРОПИ

Вашингтон, 17 листопада.— У хвилині, коли президент Труман виголошував свою історичну промову на спільнім зібранні обох палат конгресу в справі допомоги для видужання Европи і спинення дальшого походу комунізму, він мав за собою обєднану націю, яка бажає миру. Щоб по скільки змога осягнути однодушність, президент поробив усякі кроки. Він не лише предложив заздалегідь загальний плян на спільнім засіданні комісій закордонних справ обох палат, але ще в неділю 16 листопада перейшов зі своїм мміністеріяльним кабінетом цілу промову, вигладжуючи її речення за реченням. Понад те ще в самий понеділок ранком 17 листопада дав до одобрення обом комісіям закордонних справ цю промову і щойно на годину перед її виголошенням був переданий пресовим бюрам текст промови. Все те зроблено на те, щоб недопустити до несподіваної публікації промови наперед і щоб можна було поробити конечні зміни в останній хвилині.. Промова була передана по радіо й телевізії усіми великими радієвими висильнями, а телеграф розніс її по всіх закутинах землі для точних студій.

Виклик Комітету для Пляну Маршала.

Для підтримки засад, поміщених у Пляні Маршала, який міститься в промові президента, створилася безпартійна організація під проводом бувшого секретаря стейту Генрія Л. Стимсона. Вона назвала себе Комітетом для Пляну Маршала і негайно після свого сформування цей комітет видав зазив до нації під заг. „Виклик Американцям". У відозві пригадується на слова Маршала: „Наша політика не є звернена проти жадної країни ані доктрини, лише проти голоду, нужди, розпачі й хаосу". Комітет одначе пригадує, що наша цивілізація є загрожена комунізмом і тому треба прийти з негайною допомогою державам і народам, які можуть впасти жертвою комунізму.

ПІДКОМІСІЯ ЗА НЕГАЙНЕ НАЛАДЖЕННЯ ПИТАННЯ СКИТАЛЬНИКІВ.

Вашингтон.—Підкомісія закордонних справ палати репрезентантів, яка стоїть під головством конгресмена Джеймса Фултона з Пенсилвенії, вийшла з грограмою, на засадах якої Злучені Держави мали б розвязати питання скитальників в Европі. Підкомісія твердить, що тягар утримання скитальників спаде всією силою на нас, коли Америка не полагодить цієї справи. Підкомісія радить, щоб Америка перебрала на себе свою частину відповідальности, але щоб теж домагалася від інших держав їхніх пайків. Америка повинна прийняти до себе людей спосібних до праці, інакше вона опиниться в положенні, що мусітиме харчувати залишки бідноти зпосеред скитальників.

ПО 2,000 НОВИХ ІМІГРАНТІВ МІСЯЧНО.

Шікаго. — Комісія Плянування організації Юнайтед Сервис фор Ню Амерїканс відбула свої наради над устійненням видатків на покриття коштів розселення нових імігрантів зпоміж европейських скитальників. Ці кошти винесуть приблизно $14,000,000. Досі видатки Юнайтед Сервис покривала організація Юнайтед Джуїш Апіл. Надіються, що в наступному році будуть прибувати нові імігранти до Злучених Держав у кількості по 2,000 осіб місячно. В біжучім році Злучені Держави допустили до себе 25,000 жидів і десятки тисяч християн, твердить голова Комісії Плянування Юнайтед Сервис Ирвин Бетман зі Ст. Луїс.

ПРЕЗИДЕНТ ВЗИВАЄ ДО ПОСТІЙНИХ ДАРІВ НА ДОБРОДІЙНІ ЦІЛІ.

Вашингтон. — Президент Труман візвав населення Америки до посилення постійних дарів на добродійні цілі. „Ми не можемо надіятися все щедрих дарів від Божого Провидіння, якщо будемо їх вживати на себелюбне догоджування самим собі" — написав президент у посланні до Краєвої Конференції Опіки, яку скликала Фундація Золотого Правила. У конференції беруть участь представники Нешенел Кетолик Велфер Конференс, протестантської Чорч Ворл Сервис і Юнайтед Джуїш Апіл.

КООРДИНАЦІЯ ЖИДІВСЬКИХ ГРУП.

Ню Йорк. — Представники жидівських груп в числі 500 зібралися на конференцію в Ню Йорку в готелі Ню Йоркер для переведення плянів для обєднання допомогової праці жидівських добродійних організацій в цілій Америці. Загальна жидівська конференція в цій справі відбудеться в Шікаго з кінцем листопада й початком грудня. Пляни склала організація Амерікен Джуїш Конференс, яка стоїть під головством Луїса Ліпскі.

Плянують розбудову кораблів для безпеки Злучених Держав

Вашингтон, 16. листопада. — Президентська Дорадча Комісія Торговельної Маринарки опрацювала 4-річну програму будови нових перевозових кораблів коштом $600,000,000. Має бути збудованих 46 кораблів для пасажирського перевозу. Два кораблі будуть мати містоти по 50,000 тон для перевозу по 2,000 подорожних між Америкою і Західною Европою. В додатку до цього мають бути збудовані товарові кораблі для перевозу матеріялів в „сухому" стані. Президент Труман, оприлюднюючи плян Комісії, заявив, що ці кораблі потрібні не лише для економічних потреб, але теж і для безпеченства Америки.

ДЖАН Л. ЛУЇС ПРОТИ ЕКСПОРТУ ВУГІЛЛЯ В ЕВРОПУ.

Вашингтон. — Джан Л. Луїс, голова майнерської юнії, вийшов з домаганням, щоб стримати на два тижні вивіз з Америки до Европи вугілля добірної якости. Такий проект „мораторії" поміщений в органі юнії, „Юнайтед Майн Воркерс Джорнал". Він твердить, що населення Америки потребує вугілля й тому постачання його в Европу є противне інтересам Америки. Урядові кола добачують в цьому спробу Луїса помішати урядову програму для здійснення Пляну Маршала. Деякі знавці признають, що вугілля може забракнути у східніх стейтах, одначе урядові кола є того погляду, що загальної недостачі вугілля не буде.

КОМУНІСТИ В БРАЗИЛІЇ ПРОГРАЛИ ПРИ ВИБОРАХ.

Ріо де Жанейро. — Луїс Новелі, зять президента Енріка Дутри, переміг при виборах на заступника губернатора в провінції Сан Павльо більшістю біля 100,000 голосів. Його противником був кандидат комуністів Карльос Сірільо. Його підтримував теж бувший президент Жетульо Варгас, який звязався з комуністами, хоч за свого урядування був їх завзятим ворогом. Вибори відбулися ще 9. листопада, одначе обчислення голосів тривало кілька днів.

ДЕЛЕГАТИ УНЕСКО ПРИЙНЯЛИ БУДЖЕТ НА НАСТУПНИЙ РІК.

Місто Мексик, 16. листопада. — Друга Генеральна Асамблея Юнайтед Нейшенс Едюкейшенел, Сайентифик енд Колчурал Організейшен викінчила перших 10 днів свого засідання, перевівши ледви одну ухвалу, а це одобрення буджету на 1948 рік. Комісія провела час на обговорення дискримінації в учительськім званні і на дискусії в справі свобідного доступу до джерел інформацій. Буджет має бути збільшений до $800,000 замісць дотеперішніх $500,000.

Вішінський погрожує Америці советською армією

ЧЕРГОВИЙ ВИСТУП БОЛЬШЕВИЦЬКОГО АГІТАТОРА ПРОТИ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

Ню Йорк, 17. листопада. — Советський заступник міністра закордонних справ та голова советської делегації до О.Д., Андрей Вішінський вчора знову накинувся з лайкою на Злучені Держави Америки, на їх державних мужів та громадських і політичних діячів, погрожуючи всім „підпалювачам війни" силою советської армії. Вішінський був почесним гостем і головним бесідником на прийнятті т. зв. Краєвої Ради американсько-советської приязні, що відбулося в готелю Коммодоре з нагоди 30-ліття „октяброської революції" та 14-ліття встановлення американсько-советських дипломатичних стосунків. В прийнятті взяли участь біля 1,000 осіб, збільшості таких, що „говорять по-російськи" — як повідомляє преса. Вішінський мав приготовану промову, але залишив написаний текст та почав фантазувати з памяти, зглядно без памяти, як виходить зі звідомлень в пресі. Ціла його промова, крім захвалювання большевицького режиму, зводилася до особистих напастей на американських представників, головно Фостера Долеса, а дальше до виступів проти колишнього британського премієра Винстона Чорчила, бувшого президента Франції ген. де Голя та інших „підпалювачів війни", що їх усіх Вішінський порівнював з Гітлером, переходячи вкінці до перехвалок „силою" Советського Союзу та погроз советською армією.

ЧЕРГОВА СЕСІЯ ГЕНЕРАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ ВІДБУДЕТЬСЯ В ЕВРОПІ.

Лейк Соксес, Н. Й., 16. листопада. — Генеральна Асамблея О.Д. на суботнішній сесії більшістю 32 голосів проти 17 та при 5 здержаних і 3 неприявних рішила відбути свою чергову сесію в наступному році в Европі. Хоча справа ще не є остаточно вирішена і вимагатиме ще додаткових голосувань, проте, виходить ясно, що більшість членів О.Д. схиляється до думки про чергові наради Асамблеї в Европі. Опозицію проти цего веде Китай.

ВЕЛИКІ СИЛИ ФРАНЦУЗЬКОЇ ПОЛІЦІЇ ПЕРЕВЕЛИ ТРУС В СОВЄТСЬКОМУ ТОБОРІ.

Париж, 15. листопада. — Дві тисячі французьких поліцаїв, піддержаних чотирма бронемашинами, оточили сьогодні контрольований Советами табор втікачів біля Парижа та перевели основний трус. В офіціяльному повідомленні міністерства внутрішніх справ сказано, що цей трус при допомозі такої великої сили поліції переведено з метою забрати з табору троє дітей, що їх нелегально держали розведені з батьками дітей їх російські матері. При цій нагоді — додається в комунікаті — поліція знайшла дві скрині зброї та віддала їх до розпорядження військовим властям. Між знайденою зброєю були теж автоматичні советські „гвинтовки". При цій нагоді виявляється саме існування екстериторіяльного советського табору на французькій території. Це є так званий „репатріяційний табор", створений старанням советської амбасади. До Франції Совети постійно висилали своїх агентів, були свого часу створені навіть окремі советські „летючі відділи", що в цій країні виловлювали, або заманювали советських втікачів і опісля відсилали їх до Совсоюзу. Ведено теж інтензивну пропагандивну акцію за „добровільним поворотом" старих імігратів. Французькі власті стверджують, що вони ніколи не могли дістати точних інформацій про цей „переселенчий рух", організований Советами в чужій країні і на „власну руку", як теж ніколи не могли точно ствердити, що сталося з приміщеними в таборі кандидатами на це советське переселення. Таких таборів має бути більше. На вхідних воротах до табору висить великий портрет Сталіна і вважається, що завжди дуже коректні в таких випадках французи були б ніколи не порушили цеї „советської суверенности" на французькій території, якби не останні комуністичні заворушення в країні, які виразно вказують на чужу руку в їх організуванні.

БЕВИН ОСТЕРІГАЄ СОВЄТІВ В СПРАВІ НІМЕЧЧИНИ.

Лондон, 16. листопада. — Британський секретар закордонних справ, Ірнест Бевин, сьогодні зложив заяву в справі недалекої вже конференції Ради міністрів закордонних справ чотирьох держав в справі Німеччини і Австрії. Він остерігає Советський Союз, що на випадок дальшого негативного становища Советів до намагань встановити легальний мир в цій частині Европи, Британія спільно зі Злученими Державами та Францією заключать з Німеччиною сепаратний мир.

ПОЛЬСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ ЗАСУДИВ МІКОЛАЙЧИКА „ЗА ЗРАДУ".

Варшава, 15. листопада. — Опанований большевиками польський сойм визнав сьогодні „зрадником" провідника опозиційного до комуністів ПольськогоСтронніцтва Людового, Станіслава Міколайчика, що недавно втік з Польщі і зараз перебуває в Лодоні. Ню Йорк Таймс у виданні з 17. листопада пише на цю тему окрему редакційну статтю та стверджує, що всі, які у Советському Союзі здобувають засуд „зрадника", заслуговують на окремі почесні відзначення, як справжні патріоти та герої своїх народів.

БРИТАНІЯ ПОЧАЛА ЕВАКУАЦІЮ ПАЛЕСТИНИ

Єрусалим, 16. листопада. — Велика Британія, згідно зі своїм рішенням зректися дальшого протекторату над Палестиною та у звязку з відповідними рішеннями Генеральної Асамблеї ОД в цій справі, почала повільну евакуацію країни, морем з Гаїфи та сушею через єгипетський кордон до Порт Сайду. Евакуація британських військ та військового майна і споруд потриває приблизно один рік, але з кінцем найблищого квітня вона повинна бути вже в повному ході, при чому звертається увагу на транспортові труднощі в цій країні, яка розпоряджає тільки одним повновартісним портом та відносно малою залізнодорожною сіткою. Всі британські сили будуть евакуовані з Палестини головно до Єгипту, що опісля з черги повинен бути евакуований.

ЗАГРОЗА КОМУНІСТИЧНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ В ІТАЛІЇ.

Рим, 16 листопада. — Сьогодні в цілій Італії поширилася загроза безпосередньої комуністичної революції. Від деякого часу місцеві комуністи розпочали масові страйки і бунти, а в останньому часі почали посилений терор і вкінці перейшли до саботажів, що могло б бути ознакою безпосередньої „ширшої акції". Протягом останніх трьох днів висаджено в повітря два великі військові склади амуніції, а заяви комуністичних керівників та комуністичної преси вказують на безпосередню можливість „грецизації" країни, іменно вибуху „нормальної" громадянської війни. Гострий проти-американський тон комуністичної пропаганди та її форма переконують, що ціла комуністична акція в країні походить з того самого джерела і є керована тими самими провідниками, що й в Греції та інших країнах, іменно московським Політбюром.

ФРАНЦІЯ В БОРОТЬБІ ЗА ПОЛІТИЧНУ РІВНОВАГУ.

Париж, 16 листопада. — У звязку зі зростом екстремістичних рухів у Франції, лівого комуністичного і правого ген. де Голя, премієр Ромадьє з кінцем минулого тижня почав робити заходи для скріплення свого ліберального коаліційного уряду, щоб могти успішне опанування положення в країні та не допустити до повторення цего, що діється в Греції та починає діятися в Італії. В Парижі відбулися сьогодні наради визначних французьких провідників з центральних партій, але „не винесено жодного конкретного рішення" — як заявив М. Рейно, що був французьким премієром під час війни.

МОЖЛИВІСТЬ ЗІРВАННЯ ДИПЛОМАТИЧНИХ СТОСУНКІВ МІЖ РУМУНІЄЮ, АМЕРИКОЮ ТА БРИТАНІЄЮ.

Букарешт, 16 листопада. — З авторитетних кол тут поширено сьогодні непотверджену офіціяльно вістку, що румунський уряд задумує зірвати дипломатичні стосунки зі Злученими Державами та Великою Британією, що мало б бути наслідком „виявленої" в судовому процесі д-ра Маніу інтервенції цих країн у внутрішні справи Румунії. Під час згаданого процесу допущені комуністами „свідки" мали „доказувати", що двох американських дипломатів намагались створити в Румунії підпольну організацію та підготовити партизанку на випадок війни.

ЧЕСЬКІ СОЦІЯЛІСТИ ПРОТИ КОМУНІЗМУ.

Брно, Чехословаччина, 16 листопада. — Чеська соціял-демократична партія виявила сьогодні своє занепокоєння політикою терористичної комуністичної меншости в країні, вибираючи своїм предсідником Богуміла Ляушмана, міністра індустрії, на місці дотеперішнього про-комуністичного і про-московсько наставленого Зденека Фірлінгера. Фірлінгер, якого вважалося сліпим знаряддям в руках комуністів, дістав тільки 182 голоси, в порівнанні з 280, що їх віддано на Ляушмана..

СПРАВА ЗАХІДНОГО КОРДОНУ ПОЛЬЩІ.

Варшава, 16 листопада. — Польська комуністична газета „Глос Люду" опублікувала сьогодні зміст листа, якого мав вислати ще на початку 1944 року постійний тоді державний підсекретар Британії, сер Александер Кедоген, до польського уряду в Лондоні та в якій заторкнено справу західного кордону Польщі. З листа виходило б, що Злучені Держави вже тоді мали застереження щодо польського кордону на Одрі та що Британія була готова разом зі Советами піддержати ці домагання Польщі. Докищо не стверджено іще з британського боку, чи такий лист справді був написаний.

ЕКСПЛЬОЗІЯ АМЕРИКАНСЬКИХ МАГАЗИНІВ ЗБРОЇ В ЯПОНІЇ.

Йокогама, Японія, 17 листопада. — Сьогодні вранці в місцевости Ікеґо в Японії експльодували один за одним шість великих американських магазинів зброї. Докищо не встановлено причин експльозії.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з понеділка (з англійською Частиною):		Monday's issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СПІЛЬНИМИ СИЛАМИ ДО СПІЛЬНОЇ МЕТИ

Прибули до нас представники зорганізованого українського життя різних країн американських континентів — Канади, Бразилії, Аргентини, Уругваю та Парагваю.

Ці представники є вже в Ню Йорку, себто в місті, яке вибрано за спільною згодою на першу Панамериканську Українську Конференцію.

З українцями з Канади ми старі знайомі, а тепер маємо перший раз нагоду бути разом з українськими представниками з країн Південної Америки.

В цілій історії українців, живучих на американських континентах, такої події, чи їй подібної, досі ще не було. Вже те одно вказує, що це важна і радісна подія, а набирає вона ще більшого значення, коли брати під увагу ці важливі справи, які є в програмі Панамериканської Української Конференції та над якими ці представники будуть радити.

Усі ми свідомі цього, що світ переживає велику кризу, а багато країн та народів прямо трагедію. Чи не найбільшу трагедію переживає український нарід, давлений так довго московським наїздником. Та нині остільки ліпше, що небезпеку, яка суне з Кремля, зачинають уже добре відчувати і розуміти теж і народи американських континентів. Щобільше, вони зачинають почувати себе навіть загроженими з боку Кремля, зокрема з боку московського імперіялізму, територіяльного та ідеологічного.

Це останне особливо важне, бо на американських континентах, свобода та гідність людини вважаються найбільшими цінностями, а московська пропаганда намагається поширювати тут при допомозі квізлінґів большевизм, найбільшого ворога людської свободи. Це й заставило американські країни поставити один спільний фронт, звернений проти московської територіяльної та ідеологічної агресії.

Українці, що живуть у різних американських країнах, повитали з найбільшою радістю цей спільний оборонний фронт американських республик, звернений проти агресій Кремля. Вони теж хочуть посилити свою дотеперішню проти-большевицьку акцію, а з нею теж і акцію ратування поневоленого українського народу в Европі, який уже стільки років бореться з московською агресією та диктатурою.

Перша Панамериканська Українська Конференція є, на нашу думку, тільки започаткуванням великої роботи та підготовкою до більшого Зїзду-Маніфестації. Дай Боже, щоб ця скромна праця була водночас принукою до обєднання усіх українських демократичних сил поза Україною в боротьбі з большевизмом, який є теж найбільшим ворогом України, зокрема її державної самостійности, яку ми тут завжди обороняли, обороняємо і будемо обороняти.

Брати-Українці з Канади, Бразилії, Аргентини, Уругваю і Парагваю! Вас і нас єднає одна мета й одна ідея; для їх здійснення треба нам спільно працювати. У такому дусі витаємо Вас на цій вільній землі, а з Вами і тих усіх наших Братів і Сестер, яких Ви представляєте.

Амбіція Джана Луїса

Майже кожна більша робітнича юнія має свій орган. Деякі з них це місячники; бувають і неперіодичні видавництва, а Міжнародна Юнія Робітників Жіночих Одягів видає щоденник. Крім цього центральна робітнича організація, Американська Федерація Праці, видає свій місячний науково-робітничий журнал; теж й інші подібні організації ідуть за її прикладом.

Напрям кожного робітничого органу, не є однаковий, але, коли йде про льояльність до свого юнійного уряду, то вона всюди беззастережна. Іноді навіть здається, що така газета це особистий орган юнійного предсідника, бо в ньому тільки похвал для нього, що за похвалами годі найти щось путнього про робітничу справу. Деякі органи мають зазначене імя предсідника юнії як редактора, хоч дехто з таких „редакторів" не вміє навіть скласти листа в літературній мові.

Як довго орган юнії підтримує повагу свого предсідника, то ще є якесь оправдання на його появу. Одначе, коли в такому органі появляються полемічні статті, або й прості напасті на урядовців іншої юнії, то виринає питання, пощо видавати юнійні гроші на такі цілі? Юнія має на увазі поліпшення долі своїх членів і це повинно їй вистарчити при обговорюванні різних справ. Коли йде про справи інших юній, то вже швидше лицювало б органові центральної робітничої організації дати загальне насвітлення на відношення однієї юнії до іншої.

Коли йде про „знаки часу", то можна ще розуміти боротьбу некомуністичної юнії проти комунізму, в юнійних органах, одначе дивно виглядає, коли спір ведеться між некомуністичними юніями, а радше між їх провідниками.

Притоку до таких міркувань дає найновіша боротьба, яку почав звісний голова майнерської юнії Джан Л. Луїс проти голови автомобілевої юнії Волтера Рутера. Ще доки скликано конвенцію Юнайтед Отомобил Воркерс до Атлантик Ситі, було відомим, що Луїс понаставляв своїх агентів, щоб підкосили значення Рутера в його юнії і довели до цього, щоб Рутер повалився при виборах. Що більше: Луїс ужив до цих затій своєї дочки Катарини і, як звідомляють, вона понаставляла своїх агентів, які мають за завдання безоглядну боротьбу проти Рутера.

Коли б так автомобілева юнія була конкуренткою майнерської юнії, то ще можна б зрозуміти ці інтриги. Одначе ділянка діяльности автомобілевої юнії зовсім не встряває в інтереси майнерської юнії й тому саме загадка: пощо Луїс мішається в діла чужої юнії і пощо поборює провідника чужої юнії, витрачуючи на таку боротьбу значні фонди майнерської юнії?

З друкованих у щоденниках звітів з конвенційних нарад автомобілевої юнії можна було довідатися, що боротьба між прихильниками й противниками Рутера була така завзята, що між делегатами приходило до кулачних схваток. Нема найменшого сумніву, що гроші, витрачені Луїсом з каси майнерської юнії, підсичували кулачні розправи між делегатами, які не мають ніякого особистого інтересу в такій боротьбі.

До цього треба ще додати таке: Рутер заявляв уже давніше, що він підпише афидевіт, що він не належить до Комуністичної партії, ані не є комуністом — як цього вимагає новий робітничий закон Тефта-Гартлія. Луїс прилюдно заявив, що він такого афидевіту не вишле. Виходило б, що Луїс навіть не має настільки толеранції, щоб дозволити іншим юніям мати в цій справі свою думку, тим більше, що він не є комуністом. На зверх саме цю різницю в поглядах подається як причину оцеї безоглядної і на перший погляд цілком безглуздної боротьби одного юнійного провідника проти другого. Одначе повстає питання, що за тим усім сховане?

Хто слідив здавна поведінку Луїса, може найти на це вияснення. Його безмежна амбіція спонукує його не лише до карколомних скоків, але теж і до безупинних потрясень рядів американського робітництва. Він зовсім не зважає, чи союзники, якими він послугується, є справді приятелями робітничого питання чи його ворогами; чи його особисті потягнення, роблені в імені робітництва, йдуть на шкоду чи на користь робітничій справі: він мусить заспокоїти свою амбіцію, і це все. Що більше: З його потягнень виходить необчислена шкода для національної чи там краєвої справи, а в теперішньому часі це рівнається захитанні престіжу Злучених Держав. Та Луїсова амбіція йде понад усе.

Луїс не один, що посягає своїми амбіціями по абсолютну силу в нації. Таких робітничих провідників з диктаторськими аспіраціями є більше. Їм усе одно, чи їм в їхніх змаганнях помагає комунізм, чи яка інша ідея або безідейність. Вони хочуть влади, бо це єдине, що може заспокоїти їхні амбіції. Саме ця жажда влади спонукує Луїса до дивоглядної боротьби.

Як же то вязати оце змагання до влади з найновішими інтригами Луїса?

Про це пише Віктор Рісел в рубриці „Внутрі Робітництва" в щоденнику Ню Йорк Повст. Він твердить таке: Луїс рахував, що як би так головою автомобілевої юнії вийшов його прихильник Тамі (звісний віцепрезидент юнії, прихильник комуністичних фронтів Р. Дж. Тамес), тоді вони оба, значить Луїс і Тамі прилюдно вийшли б з жаданням, щоб обі головні організації, а це Американська Федерація Праці й Конгрес Індустріяльних Організацій злучилися разом. А коли б це не сталось, бо справа не готова, толі автомобілева юнія виступила б з КІО і злучилася з майнерською юнією, де головою був би Луїс. Разом він мав би тоді 1,000,000 рабів під собою. Він має вже тепер під собою платних 400 організаторів, а потім міг би ще додати свіжих 600. Отже він міг би тоді і бойкотувати некомуністичні заяви, бо поріс би в таку силу, якої не мав би ніхто другий в робітничім русі. А порісши в силу, він міг би безкарно розбивати А. Ф. П. для ослаблення інших провідників юнії, намагаючись заволодіти цілим робітничим рухом.

Джан Л. Луїс це лише зразок амбітного юнійного провідника. Та коли й інші почнуть його наслідувати, де тоді опиниться робітничий рух в Америці?

Памяти поета Юрія Клена

(Помер Освальд Бурґгардт).

30. жовтня в лічниці в Аугбурзі (Баварія), в Німеччині) несподівано помер відомий український поет і учений Освальд Бурґгардт (Юрій Клен).

Нагла смерть цієї високо культурної людини, потрясла кожного, що знав Освальда Бурґгардта особисто або читав його поетичні твори. Бурґгардт, як показує його прізвище, був неукраїнського роду, як багато інших чужинців, що народилися і виросли в Україні, наприклад: Олександра Русова, Вячеслава Липинського чи Іллі Шрага, що були видатними діячами українського національного відродження.

Освальд Бурґгардт народився на Волині р. 1891. Студіював літературу, зокрема літератури словянських народів у київськім університеті. За участь у революційному русі проти царськогсо режиму він був висланий перед війною 1914 р. в північну Росію. В час революції 1917 року бачимо Бурґгардта в Києві. Українське національне відродження у добі Центральної Ради робить на нього велике враження.

Бурґгардт почав свою літературну діяльність лірикою в німецькій та російській мовах. Під впливом української революції переходить він на українську мову, як і його товариш - учений поет Филипович. У Києві Бурґгардт сходиться з групою українських письменників, що бачили всю примітивність фаворитованої большевиками „пролетарської поезії", що оспівувала фабричні комини та електричні машини. Микола Зеров, Микола Филипович, Максим Рильський, Михайло Драй-Хмара та Освальд Бурґгардт створили групу поетів і критиків літературних, що поставила собі завдання — дати якісну змістом і формою українську націю. Не в розхрістаних московсько-большевицьких поетах типу Маяковського і Єсеніна шукали вони взірців для наслідування: вони обернулися до великої традиції Греції та Риму, до клясичних літератур. „Ад фонтес" (до джерел, клясичних творів), такий був клич цієї групи поетів, що її названо „неоклясиками".

В тоталістичній системі большевизму і література та мистецтво, як і все культурне життя, мусять іти за наказами диктаторської партії. Хто йде своїм, незалежним шляхом, мусить загинути. За кличами „нових клясиків" пішла також частина комуністичних письменників, під проводом Миколи Хвильового.

Це зробило неоклясиків в очах большевицької влади подвійно підозрілими. Їх почала поліція переслідувати як „ворогів революції". Серед цих обставин помер Филипович, Зерова вислано з Києва в Північну Московщину, де він і помер. Загинув на каторжних роботах на далекій Колині Драй-Хмара 1937 року. Рильський „поцілував пантофлю" большевицьких комісарів і зробився „пролетарським поетом". Бурґгардтові удалося 1931 року виїхати з Советської України в Німеччину. Він був професором у Мюнстері, викладав історію словянських літератур. В цей час опублікував Бурґгардт свої знамениті „Прокляті роки", поетичне обвинувачення проти жахів большевицького режиму. Цей твір Бурґгардт підписав іменем „Юрій Клен" і з того часу свої твори видавав під цією назвою. В час війни Юрій Клен-Бурґгардт переїхав у Прагу, в Чехії, як професор німецького університету. Окрім ліричних творів, опублікованих у збірці „Краравели", Бурґгардт написав у Празі велику поему — „Попіл імперій" (отже двох великодержав — Росії та Німеччини). Само собою, цей твір міг появитися тільки після упадку Німеччини. В своїх творах Юрій Клен виступає як культурний мистець, що вміє поєднати глибокий зміст з досконалою формою. Цим він забезпечив собі почесне імя в українській літературі.

1945 року Бурґгардт із своєю родиною переїхав до Австрії й жив в Інсбруку. Тут він видав сатиричну збірку віршів під псевдонімом „Порфирій Горотак". Поет мав широкі видавничі пляни, які збирався здійснити разом з іншими діячами української культури на чужині. В цих справах приїхав з Австрії до Німеччини, де його так несподівано вирвала з життя недоля. Поет осиротив дружину і двоє дітей, що лишилися в Інсбруку без засобів для життя.

В. П.

Американський кореспондент про У. П. А.

У звязку з переходом поодиноких загонів Української Повстанської Армії в американську зону Німеччини, бостонська газета „Бостон Івнінґ Амерікен" надрукував велику кореспонденцію свого дописувача Остена Лейка зі Штраубінґу, Німеччина. Кореспондент, що в товаристві високих американських старшин відвідав інтернованих вояків УПА в Деґендорфі, подає інтересні заяви інтернованих, попереджуючи їх теж всілякими своїми міркуваннями та висловами перекладчика. Кореспонденцію передаємо в скороченні.

Остен Лейк пише: Американське Військове Управління в Німеччині в останніх днях дістало в руки „гарячу картоплю", іменно вояків Української Повстанської Армії, що важко озброєні передираються групами зі Сходу. Вони твердять, що під час боїв та опісля в дорозі їх здесятковано і тепер бажають, щоб їх інтернували американці як военно-полонених, іменно полонених війни, яка офіціяльно не існує, але яка по їх думці раніше чи пізніше буде між Америкою і Советським Союзом.

Кореспондент, за окремим дозволом Головної Кватири Американської Армії відвідав інтернованих українців в Деґендорфі та мав розмову з командантом першого відділу, сотником Юрієм Вальком. Він описує коротко самого команданта відділу УПА, називаючи його „вогнисто-зорим", що має тільки 27 років, але виглядає ще молодше, не зважаючи на всі страшні переживання та довгорічну боротьбу. Теж кореспондент звернув увагу на прикладну дисципліну вояків УПА, хоча інтернованих

В цьому таборі перебуває вже 79 інтернованих вояків УПА. Він застав їх, як вони за колючим дротом стояли біля стін бараків та вигрівалися до сонця, бистро спостерігаючи надїжджаючих американців. Довкруги табору постійно проходжуються озброєні сторожі з американської військової жандармерії.

Кореспондент твердить, що Американське Управління властиво само не знає, що має робити з інтернованими. Воно їх не бажає, але раз вони перейшли в американську зону, не має іншої ради, як з цим фактом погодитися. Тут вмішаний незвичайно „делікатний" міжнародний закон, а теж існує договірне зобовязання що Управління кожної зони безапеляційно завертатиме тих, що без дозволу переходитимуть кордон. Проте, досі цей закон справді існував, виходило б, тільки на те, щоб його переступати. Головно його постійно переступають Совети. Вони з одного боку викрадають з американської зони тих людей, що їм вони потрібні, або яких хотіли б позбутися, то знову силою переганяють в американську зону переміщених німців, якими з будьяких причин самі не хочуть турбуватися. У випадку вояків УПА, твердить кореспондент, Американське Управління стало перед колізією між законом та людяністю. Вправді, закон цей не специзований в тому змислі, що наказував би видачу повстанців, але хоча б такий існував, то навряд, чи можна б людей так без застанови видати на певну смерть.

Описавши подрібно вигляд і підкресливши гідну поведінку інтернованих вояків УПА, кореспондент висловлює здогад, що хоча їх перехід в американську зону Німеччину міг би перетворитися в „міжнародну проблему", та хоча вони могли б стати „горячою картоплею" в американських руках, проте вони є наслідком ненормального загального політичного положення і так до них треба підходити.

МИКОЛА ХВИЛЬОВИЙ

ВАЛЬДШНЕПИ

(Роман)

17)

— Я бачу, що ти поділяєш мої думки, — сказав товариш Вовчик.

— Я їх цілком поділяю.

— Ну, так тоді допомагай мені, друже. Я думаю зараз атакувати наших дам і сподіюсь, що сьогодні вночі ми будемо з ними пиячити.

— Але де ж ми з ними зійдемося? — спитав Карамазов.

— Про це вже я подумав. В осьмій годині ми сядемо в каюк, заберемо що треба й поїдемо на Зелену Косу. Там можна буде навіть огнище розвести.

На Зелену Косу? Прекрасно. Як це він про неї не подумав. Це ж такий затишний куточок, що кращого й не треба. Там навіть можна буде заночувати... саме в копицях сіна.

— Ти добре придумав, — сказав Карамазов. — Я з охотою підтримаю тебе.

Товариш Вовчик ще раз від задоволення крякнув і змовк: вони вже були біля фльоберівських дам.

— Що ви там секретничаєте? — спитала тьотя Клава, коли каюк легко сів на пісок пляжу.

— Це я кажу Вовчикові, — знайшовся Дмитрій, — що пора вже вас познайомити з моєю дружиною.

— Ти це серйозно говориш? — спитала Аглая, примружаючи очі.

— Цілком серйозно... і ми зробимо так: я вас познайомлю з Ганною, а ви нас познайомите з чоловіком тьоті Клави.

Аґлая поспішила погодитись. Більше того: вона гадає, що треба це зробити сьогодні увечорі.

— Тільки не сьогодні, — кинув товариш Вовчик і поінформував дам про свій плян щодо випивки.

Дами плян прийняли, але Аглая сказала, що перш за все вона хоче познайомитись із Ганною.

— Чому це „перш за все"? — незадоволено спитав Дмитрій. — На цю історію ще буде час.

— Але й на випивку буде час, — уперто сказала Аглая.

Вона так рішуче стояла на своєму, що за кілька хвилин Вовчик уже виходив із себе. Тоді дами несподівано почали вдягатися і демонтративно покинули пляж.

— І на чорта тобі треба було говорити про це знайомство? — незадоволено сказав лінґвіст.

Але Кармазов і сам проклинав себе за необачність. У всякому разі друзі вже знали Аґлаю і зрозуміли, що ніякої вечірки не можна влаштувати, доки вони не задовольнять цю капризну й уперту дівчину.

Звести Аґлаю з Ганною вдалось тільки на четвертий день після розмови на річному пляжу. Це трапилось увечері біля хвіртки, саме на тому місці, відкіля фльоберівські дами починали чергову гулянку з своїми кавалерами. Зустріч була холодна, і це особливо відчула Ганна.

— Чому це ви так цураєтесь громади? — спитала Аґлая, беручи під руку дружину Кармазова.

— Відкіля це ви взяли? — в свою чергу підвела брави Ганна.

— От тобі й маєш! Скільки вже часу живемо тут, а вас жодного разу не бачили на вулиці. Хіба це не замкнутість?

Ганна страшенна індивідуалістка, — пожартував товариш Вовчик.

Тьотя Клава ні з того ні з цього засміялась дрібненьким і негарним смішком.

— А я от думаю, що тут зовсім інша причина, — сказала Аґлая. — Ти, Дімі, як думаєш?

Карамазов іздрігнувся. Він зовсім не чекав, що Аглая буде так фамільярно поводитись і зним у присутності Ганни.

— Я вас прослухав, — червоніючи, сказав він. — Про що ви там?

— Цебто я?

— Нуда, ви!

— Ти подумай, тьотю Клаво, — засміялась Аглая. — Він уже до мене звертається на „ви".

(Дальше буде).

ПРОГРАМА
ПАНАМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ В НЮ ЙОРКУ

Вівторок, дня 18 листопада:

I.

1. Відкриття
2. Вибір Президії.

II.

3. Звідомлення (Що являють собою українці в американських країнах) представників делегацій:
   Аргентини, Уругваю і Параґваю;
   Бразилії;
   Канади;
   Злучених Держав Америки.
4. Українська еміграція в Европі — огляд.

III.

5. Реферати.

Середа, дня 19 листопада:

IV.

6. Обговорення звітів.
7. Дискусія над рефератами.
8. Висновки і рішення.
9. Резолюції.
10. Закінчення.

Конференція почнеться у вівторок, 18-го листопада, в год. 10-ій рано в конференційній залі готелю Тафт в Ню Йорку, при 7-мій Евню та 50-ій Вулиці. В першому дні нарад (Звіти і реферати) та в другому дні після полудня (резолюції і закінчення) можуть бути приявні зголошені представники центральних організацій.

Українська Маніфестація в Филаделфії

З нагоди Панамериканської Української Конференції, яка відбудеться в Ню Йорку, буде влаштована в Филаделфії старанням місцевої філії Українського Конгресового Комітету в неділю 23 листопада б. р. Маніфестація в обороні прав українського народу та в допомогу українським визвольним змаганням. Маніфестація відбудеться в Українській Галі (Дім Горожан), 847 Норт Френклин вулиця. Початок 2.30 пополудні. На Маніфестації виступлять з промовами українські делегати з різних американських країн, які брали участь в нарадах Панамериканської Конференції.

Вечером, година 5.30, відбудеться бенкет, влаштований в честь згаданих делегатів.

Як проходили жнива в Україні

Цьогорічні жнива в Україні проходили під окремою опікою радянського уряду та большевицької партії. Від висліду цих жнив уряд та партія обіцюють собі багато не тільки у внутрішній, але також зовнішній політиці Советського Союзу. Відомі голоси просоветських приятелів із знаним Волесом, бувшим американським міністром торгівлі у проводі, що советська закордонна політика буде у великій мірі залежна від господарського положення Союзу, а це положення безпосередньо зв'язане з вислідом цьогорічних жнив, які знову будуть такі як зможе їх дати житниця Союзу — Україна.

Тому теж жнива в цілому Союзі, а вокрема в Україні, притягають увагу господарських знавців та відзеркалюються вже тепер на настроях політичних діячів, що розцінюють їх вигляди на майбутне. Очевидно, советський уряд та большевицька партія роблять усе, щоб жнива були переведені так, щоб ніодин колосок, ніодне зерно не пропало, щоб усе, що вродилося, було якнайскорше здане державі, без огляду на це, яке буде положення місцевого населення. Тому уряд і партія винесли окремі постанови як союзного, так теж республіканського зачення, що лягли на людність України, а в першу чергу колгоспників, окремим тягарем. Змобілізовано ввесь партійний комуністичний актив, створено на основі постанов червневого пленуму ЦК КП(б)У про переведення жнив і забезпечення врожаю окремий партійний контрольний апарат, притягнуто до переведення жнив окремі агіткультбригади та молодь, до збирання колосків з піонерами включно, видано окремі укази „про кримінальну відповідальність за розкрадання державного й громадського майна", словом надано цим жнивам окреме і важливе занчення.

Очевидно, що колгоспникам не приходило виконання цих постанов та урядово-партійних розпорядків легко. Бо вимоги до колгоспників чималі, їх підганяли усі можливі чинники, їх осяги розцінювали усе як незадовільні, преса переповнена дописами про „недотягнення" та „грубі недоліки" з вичисленням організацій та осіб, що в цьому провинилися, а про наслідки не важко догадуватися. Вислано на села окремих кореспондентів, які „доглядали" за переведенням жнив та у своїх дописах доносили про „недоліки", які не дуже під силу привести самим колгоспникам до ладу.

І хоч з одного боку голоситься про добрі висліди жнив, то з другого пишеться про втрати та плямується всяким робом колгоспників за найменші, навіть мимовільні ухили. Які наслідки таких „недотягнень" для названих у часописах організацій чи осіб — відомо. От декілька наголовків та голосів з газети „Радянська Україна від 19. липня. В статті „На Поділлі не використовують досвіду передовиків" читаємо: „...Але біда в тому, що досвід передовиків у збиранні врожаю не став надбанням усіх колгоспників і працівників МТС, його не вивчають, не поширюють. В більшості колгоспів області немає справжньої боротьби за устійнені строки жнив, не налагоджений обмолот врожаю, не виконуються пляни хлібоздачі. У Волочиському районі хоч хліб подекуди вже перестигає, ще й досі повільно включаються у роботу збиральні мошини; з 9 комбайнів не працює ніодин. Жаткарі та косарі не виконують денних норм. За графіком район повинен збирати щодня хліб з 2,800 га., а збирає лише третину. Тільки 6 колгоспів почало молотьбу, не більше 3 колгоспів здають хліб державі. На шостий день масового збирання в області не були включені в жнива близько 2,000 лобогрійок і 122 комбайни. Від початку збирання створився великий розрив між косовищею, скиртуванням і обмолотом... Тільки в самому Кам'янецькому районі лежить незв'язаний хліб на площі 2,400 га... В артілі ім. Леніна, Городецького району, на кожному квадратному метрі зібраної площі лишається по 20 колосків... (і хто це вирахував? Ред.). Жатки працюють без зерновловлювачів... У колгоспах Старосинявського району згреблені колоски залишаються на полі у валках і їх волочить худоба... Дуже повільно в колгоспах області розгортається обмолот врожаю та хлібоздача. Колгоспи на шостий день жнив не почали обмолочувати врожай. З 1,522 молотильних агрегатів по області працює всього 212. Обмолочено урожай з 2,600 га., здано державі 5 тисяч центнерів хліба. Майже 20 тис. центнерів зерна осідає на токах та в коморах..."

Але некраще проходили жнива і в інших областях. От у статті „Жниварки без зерновловлювачів, в'язальниці без грабель" повідомляє кореспондент з Полтавської області: „...В бригаді № 4 артілі ім. Молотова Великокрикнівського району косять лобогрійкою перестиглий ячмінь. На стерні лишається багато зерна, бо до лобогрійки не пристосовано зерноловлювача... В'язальниці працюють без грабель і вся стерня покрита колоссям... Самі колгоспники визнають, що на одному га. вони втратили по 2 центнери ячменю... В артілі ім. 1. травня Градизького району жаткарі Микола Метера і Олександер Роговий косять перестигле жито. Збирання його обмежується лише в'язанням снопів, в копи їх не вкладають. Біля кожного снопа є вже тепер чимало розсипаного зерна... Колгосп обслуговує Градизька МТС, яка могла б запобігти втратам жита, використавши на збирання врожаю комбайн. Тим часом він стоїть без роботи біля масиву ярої пшениці в сусідньому колгоспі ім. Петровського, яка ще не достигла... Такі випадки непоодинокі. В артілі „Жовтень" 50 га. жита так само вже осипається на пні. Його косять лобогрійками, хоч через дорогу стоїть комбайн МТС біля недостиглої пшениці колгоспу ім Димитрова..."

„...В ряді колгоспів незадовільну боротьбу з втратами пояснюють тим, що, мовляв, урожай добрий, хліба однаково буде багато. В артілі ім. 1. травня Оболонського району, скосили, наприклад, великий масив жита, яке дасть до 30 центнерів урожаю з гектара. Зібрана площа не зогребена, хліб у снопи не зв'язаний, на стерні залишилося багато колосків... За приблизними підрахунками тут втратили до три центнерів хліба на кожному гектарі. Голова колгоспу Паштенко вважає ці втрати за дрібниці —: Подивіться на жито — каже він — адже вистачить хліба і державі і нам!...."

Такі і подібні вістки приходили і з інших областей України, а з них видно, що всякі організації та технічні браки у переведенні жнив керівні урядові та партійні органи стараються перекинути на місцеве населення навіть тоді, коли воно виконало свій обов'язок. Замітне, що кореспонденти не щадять навіть своїх партійних товаришів і коли вони виконують навіть доручення партії їм закидується, що це робиться для того, щоб пізніше мати тільки виправдання. От зразок цього:

„....Не можна сказати, щоб в районі не реаґували на втрати врожаю. Але як реаґують? Секретар Градизького району КП(б)У тов. Жмат скликав нашвидку засідання бюра райкому. Учасники засідання вислухали поверхові інформації заступника завідуючого райвідділом сільського господарства тов. Коваленка і директорів МТС Дяченка та Собка. Ухвалили також поверхове рішення. В ньому відзначається, що „змагання на якісь роботи на жнивах не організовано. Відсутня масова-політична робота серед колгоспників. У керівників машинно-тракторних станцій, зелені настрої, вони не включають у роботу комбайнів". Таке рішення потрібне райкому партії, очевидно, як „виправдуючий документ" про те, що в районі „оперативно" керують жнивами..."

Отсе кілька образків із жнив в Україні, як їх бачила сама радянська преса.

С. С.

(„Час").

ВАЖНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ
ДЛЯ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ З ПІТСБУРЩИНИ!

У НЕДІЛЮ, 30. ЛИСТОПАДА (NOVEMBER 30, 1947)
в годині 2. пополудні
відбудуться
В ГАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ
7 STREET & CARSON, S. S. PITTSBURGH, PA.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

урядників і членів наступних відділв У. Н. Союзу: 11, 15, 17, 19, 24, 32, 34, 41, 51, 53, 56, 61, 63, 72, 74, 82, 89, 91, 96, 101, 109, 113, 118, 120, 126, 132, 134, 135, 136, 153, 161, 212, 227, 232, 244, 255, 258, 264, 276, 296, 297, 300, 303, 313, 338, 360, 384, 386, 396, 400, 401, 431 і 450.

Усі урядники згаданих тут відділів, а теж члени місцевих відділів повинні конечно прийти на ці збори, щоб спільно нарадитись над теперішніми завданнями нашої організації, а зокрема, як повести якнайуспішніше теперішну кампанію за збільшення Союзу до 50 тисяч членів. В організаційних справах промовлятимуть головний секретар **Д. Галичин** і організатор **Д. Білецький.**

Марія Малевич, заступниця гол. предсідника У.Н.С.

Увага! НЮ ЙОРК і ОКОЛИЦЯ! Увага!

Український Конґресовий Комітет Америки

— повідомляє, що —

зприводу Української Пан-Американської Конференції, яка почнеться у вівторок, дня 18-го листопада в Ню Йорку та з участю представників зорганізованого українського громадянства Аргентини, Уругваю, Параґваю, Бразилії, Канади і Злучених Держав,

— відбудеться —

в суботу, дня 22-го листопада 1947 р.
в годині 7:30 ввечорі
в залі КУПЕР ЮНІОН в НЮ ЙОРКУ при 4-ій Евені і 8-ій Вулиці
NOV. 22, 1947 at 7:30 P. M. in COOPER UNION
at 4th Avenue and 8th Street, New York, N. Y.

МАНІФЕСТАЦІЯ

В ОБОРОНІ ПРАВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ТА В ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ ВИЗВОЛЬНИМ ЗМАГАННЯМ

Під час Маніфестації виступлять з промовами поодинокі учасники Української Пан-Американської Конференції та інші бесідники.

Американські українці! Країна наших батьків — Україна, що зазнавала найбільших знищень у другій світовій війні та принесла найбільші жертви в боротьбі проти націстів, сьогодні знову затоплена в огні і крові боротьби проти найлютішого ворога людства, проти кривавого російського большевизму. Наші брати в сплюндрованій війною і окупантами Україні складають найбільшу жертву, бо жертву крови і життя, в обороні найосновніших прав людини і народів. Леґендарна Українська Повстанська Армія своєю боротьбою, своїм героїзмом і своїми жертвами вкрила невмірущою славою українське ім'я, що є нашим ім'ям. Ми, у вільній Америці, мусимо допомогти нашим братам в цій боротьбі за ті самі ідеали свободи і демократії, за які гинули на всіх побоєвищах світу теж наші брати і сини в рядах славної Американської Армії. Ми мусимо домагатись цеї допомоги теж від цілого культурного світу. Це є нашим подвійним обов'язком, як американських Громадян і як українців з роду.

Американські українці й українки! Без вільної і демократичної Самостійної Соборної Української Держави не може бути миру в світі. Підтримаймо мирові зусилля свободолюбних країн під проводом Америки і нашого уряду, допомагаючи нашим рідним братам в Европі в їх Визвольних Змаганнях!

Хай нікого не забракне на Маніфестації в цій справі! Приходьте всі!

Український Конґресовий Комітет Америки.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

Жертви, надіслані на цю ціль, як теж добровільну доплату до передплати „Свободи", потверджуємо з подякою проголошенням в цій рубриці.

Ліста: ч. 14.

Відділ:	Жертва:
Kit Fred, передплатник	$ 2.00
John Medwid, передплатник	2.00
Дмитро Харкавий	2.00
7 Андрій Капітула	2.00
18 Joseph Gluz	2.00
38 Василь Нусь	2.00
42 Андрій і Леон Зубар	3,25
45 Афтаназій Шопа	2.00
63 Василь Пітик	2.00
69 Леопольд Ленчук	3.00
70 Іван Смеричанський	2.00
82 Andrew Telmanik	2.00
81 Михайло Крисоватий	2.00
86 Леон Яньків	2.00
94 Сем Погребник	5.00
94 Йосиф Солоткевич	3.00
94 Михайло Савчук	2.00
94 Онуфрій Курочка	2.00
94 Йосиф Вівчаровський	2.00
94 Іван Кревий	2.00
94 Андрій Франкович	2.00
94 Ілія Гришко	2.00
94 Дмитро Цебельнік	2.00
106 Стефан Прокопів	2.00
127 Михайло Ґах	2.00
130 Лучка Корнило	5.00
130 Марків Микола	3.00
130 Турчин Стефан	2.00
130 Гладка Марія	2.00
130 Кровіц Мирон	2.00
130 Кравчук Михайло	2.00
140 Andrew Wibley	2.00
147 Йосиф Матковський	2.00
155 Йосиф Ковальський	2.00
165 Юрій Ліщук	5.00
165 Михайло Корнова	2.00
170 Іван Грабар	5,00
192 Петро Труш	2.00
199 Григорій Матурняк	2.00
200 Стефан Вовк	2.00
204 Маруся Оршуляк	2.00
206 Лешко Хомко	2.00
213 Андрій Незнайомський	2,00
221 Василь Лоняк	2.00
258 Н. Джмелик	2.00
235 Михайло Денько	2.00
276 Jerry Roman	2.00
301 Ілія Сцімборський	5.00
325 Володимир Курило	2.00
330 John N. Krawecki	2.00
332 Федор Причка	2.00
336 Григорій Степанек	3.00
336 Атанас Садовський	2.00
349 Микола Вербицький	2.00
361 Стефан Шевців, за 1946 р.	2.00
361 Микола Юшкевич, за 1946	2.00
361 Мартин Малетич	10.00
361 Ілія Гузар	10.00
361 Петро Кучма	5.00
361 Стефан Жигайло	3,00
361 Василь Лазута	3.00
361 Микола Левкович	3.00
361 Михайло Мойсей	3.00
361 Іван Галичин	3.00
351 Василь Галичин	3.00
361 Осип Галичин	3.00
361 Василь Галущак	2.50
361 Дмитро Чорнюк	2.00
361 Андрій Перетятко	2.00
361 Евген Білецький	2.00
361 Петро Бойко	2.00
361 Михайло Демцьо	2.00
361 Василь Гоміцький	2.00
361 Ілія Кошлийчук	2.00
361 Стефан Шевців	2.00
361 Андрій Волошин	2.00
361 Іван Косінський	2.00
370 Петро Фидишин	5.00
439 Микола Селеман	2.00
439 Марія Лозовчук	2.00

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

У залученні посилаю чека на $500 від нашого відділу Українського Конгресового Комітету в місті Филаделфії, Па. На цю суму зложились жертви з віча, що відбулось 2-го лютого 1947 р., а теж прихід з балю, що був 23-го жовтня, та вкінці жертва з Листопадового Свята, яке відбулось 9-го листопада ц. р. Ми розуміємо вагу хвилі і ці великі завдання та наш обовязок супроти поневоленої України, а тому посилаємо згадану жертву, щоб помогти Конгресовому Комітетові в цій праці, яку він веде в обороні права українського народу на вільне життя.

За Відділ У.К.К. в Филаделфії:
М. Стефанів, голова
Е. Леськів, касієр
М. Ю. Сеник, секретар

УВАГА! ДІТРОЙТ! УВАГА!

КЛЮБ БОЯН
— устроює —

ЮВИЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ І БАЛЬ

В СУБОТУ, 22. ЛИСТОПАДА (NOVEMBER 22, 1947)
В УКРАЇНСЬКІМ АМЕРИКАНСЬКІМ ОСЕРЕДКУ
2965 Карпентер вул.

Початок у годині 8-мій вечором. Вступ $1.50.

Вступний дохід призначений для „Юкрейнієн Вор Реліф".

ЩО ПИШУТЬ?

ПЕРЕЙШОВ 2,500 КІЛЬОМЕТРІВ, РАТУЮЧИ ЖИТТЯ.

(Лист з Бельгії до стрия в Пенсилвенії, писаний 28. вересня 1947).

Я попав в полон в 1939 р. з польської війни і до цього часу мучуся на світі, не маючи притулку. Щойно недавно виїхав я до Бельгії, копати вугілля. Робота важка, бо такої праці я ніколи не бачив. Я вивчений шлюсар і коваль, а тепер довелося мені копати вугілля, бо іншого виходу нема. З Німеччини вже багато наших людей виїхали до Бельгії, так, як я, але тут не можна витримати, бо то важка праця, як хто не привик. До того нас пхають в такі місця, куди бельгієць не хоче лізти, то можете собі уявити, що то таке є.

Як війна скінчилася, то я їхав до дому, але дарма: Большевики зловили і попровадили нас пішки до Росії, а не до дому. Було нас 40,000, а з них ледви лишилося 10,000. Решта погинули по дорогах. Мені були попухли ноги і я був змучений голодом так, що далі не міг іти. Я тоді впав на дорогу і мене скотили до рова. Там я лежав як неживий довший час, а потім підкотився в корчі, де перебув цілу ніч і день, а на другу ніч почав утікати в голоді й опухлими ногами. Я добився в гори, і так поволи йшов на захід, а жив лише травою як худобина. По кількох днях в горах я стрінув людей, які втікали до американців. Мені дали кусник хліба і я їх тримався, хоч останні сили свої я витрачутав, щоб не остатися позаду. По вісьмох тижнях я добився на американську сторону в Німеччині, а люди, як мене побачили, то настрашилися. Я зробив своїми ногами 2,500 кільометрів, то можете догадатися, як я виглядав. Я просив смерти, але смерть не приходила. Коли б я хотів Вам усе описати, то мені не стало б сил.

До дому не маю пощо вертатися, а звідтам дехто втікає й розповідає, що то большевики з нашими людьми роблять. Мені батько писав ще в 1943 році, що як до нашого села прийшли большевики в 1939 р., то розстріляли мого брата. Він був уже інженером, а що большевики мудрих людей нищать, то його розстріляли, а тата „розкулачили". — Забрали все, що було. Але вибухла війна з Німеччиною, то тато залишилися, але перед тим майже половину нашого села вивезли на Сибір. За німців була теж біда, бо як хто остався по большевиках, такого німці насилу забирали до робіт. Тепер в нашім селі цілком нема молоді. Люди, котрі повтікали, оповідають, що там самі узбеки, а наших людей майже нема. Тисячі українців перебуває в Німеччині під американцями і кожен жде, що й його кудись забрали до роботи, отже багато, так як і я, виїхали до Бельгії.

ВИНИПЕГСЬКА СКРИПАЧКА ПОЛОНЮЄ СЛУХАЧІВ

Під таким заголовком „Винипег Фрі Прес" написав довшу новинку про виступ Донни Ґресько в міській авдиторії 3. листопада. Багато місця присвятив її також „Винипег Трибюн".

ҐУЗЕНКО В НЕБЕЗПЕЦІ

Ігор Ґузенко, що працював передше в російській амбасаді в Канаді, а підчас суду над шпіонами був головним свідком проти них, находиться в постійній небезпеці. Місце його побуту, що завсіди є під сильною охороною, було змінене вже три рази, і зогляду на недавний замах на його життя, Ґузенка перенесуть знову в інше місце.

В звязку з найновішим замахом на Ґузенка, поліція арештувала місяць тому одного росіянина, Ґреґорія Попова, в пянім стані. Попов мав при собі револьвер і 650 долярів готівки. В арешті Попов зчинив рейвах, що він і членом російської амбасади, і поліція дійсно найшла при ньому папери, які вязали його з амбасадою. По телефонічній розмові з Оттавою приїхали рано другого дня советські урядники й забрали Попова до советської амбасади. Від того часу ніхто не бачив Попова.

Ґузенко думає, що Попова вбито, а тіло спрятано в амбасаді.

Урядники кінної поліції кажуть, що вони нічого не знають про замах на життя Ґузенка. Коли хтось піддав гадку, що Попов, який мав з собою 650 долярів, міг їх мати на те, щоб заплатити комусь, що працює для комуністів, один урядник кінної поліції відповів: „В тім може щось бути". — (У. Г.).

Notes on Roasts From an Army Kitchen

Вояк, який вправляється на підставі Програми Харчів для Армії, вчиться приготовляти кусники мяса до печення. Приписи „Як печи", які бачимо на таблиці, це вислід дбайливого випробовування і дослідів в корпусі продовольчім.

ІМІГРАЦІЙНІ Й НАТУРАЛІЗАЦІЙНІ ПИТАННЯ Й ВІДПОВІДІ

Питання: Я дістав від свого вуйка листа. Він народився в Греції і там живе по нині. Він просить мене забрати його до Злучених Держав як імігранта. Але я чув, що грецька квота — подібно до квот більшости европейських країн — є заповнена на кілька років наперед. Чи це правда, що коли б мій вуйко переїхав до іншої країни, квота якої не є виповнена, і там звернувся б за іміграційною візою, то скорше приїхав би сюди? Мені казали, що ірляндська та англійська квоти далеко не використані.

Відповідь: Це правда, що квоти ірляндська та англійська не є виповнені. Але це не поможе вашому вуйкові. Імігрант попадає в квоту тої країни, де він народився, незалежно до його державної приналежности, незалежно від того, де замешкає. З того правила є дуже мало виключень; наприклад, малолітня дитина, що їде разом з родичами, попадає на квоту родичів; та жінка імігранта може приїхати на квоту тої країни, в яку попадає її чоловік, коли квота тої країни, де вона народилася, вже виповнена, а квота країни, де родився її чоловік, є вільною. Нажаль, ваш вуйко має чекати на свою чергу в грецькій квоті.

Питання: Я є в цій країні чотири роки. Пару місяців тому я захорів на скарлятину і мене забрали до громадського шпиталю, де я пробув пару тижнів. Один мій приятель казав мені, що я, не маючи громадянства та попавши в громадський шпиталь, став тягарем для громади і за те мене можуть депортувати. Чи це правда, а коли так, то що маю робити?

Відповідь: Коли ви приїхали і були допущені до Злучених Держав настало, не маєте чого журитися. Це правда, що чужинець, який став тягарем громади протягом пяти років по приїзді, може бути депортований, якщо він не докаже, що став тягарем з причин, які виникли вже по його приїзді. Оскільки ви попали до шпиталю тому, що дістали заразну хоробу щойно недавно, вас не депортують з цеї причини.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допов. Комітету, просимо зпочатку листа подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

12,243 Рудницький Миколи в Ню Йорку від Рудницький Омеляна з с. Нестьоків (Зборів).

12,244 До кревних Мандзій з с. Слободи Золотої (Бережани) (дві сестри Мандзій малиб переб. в Нюарку) від Медвідь Гиларія с. Ганни з Мандзіїв.

12,245 Іcканин Марії (була в Перемишлі у 1938 р.) пошукує Грибіняк Григорій з с. Повхова (Дубецько).

12,246 До брата і стрийка Процяк Володимира, Григорія стр. від Процяк Петра.

12,247 До Котюка з с. Ключева Малого (Коломия) пошукує Вербюк Петро (знає про його рідню).

12,248 Пелех Зофії з дому Левкут з с. Задвірна (Перемишляни) від Левкут Івана.

12,249 Швидюк Івана, Дриботюк Степана з с. Косів (Коломия) відШведюк Степана.

12,250 Шарко Анни сестри з с. Сеґечів (Сокаль) від Кісіль Стефанії.

12,251 Дериляк Павлини з дому Слиш з с. Ґлобінці (Кросно) від доньки Слиш Станислави.

12,252 Ґульчій Василя, Криворука Миколи і Василя, Гарасим Осипа, Пришлук Олени з с. Гозіїв (Болехів) від Гощовський Василя.

12,253 До тети і дядька Башнянин Семена і Парашки, Корба Василя шваґра переб. в Ню Йорку-Шікаґо від Милан Василя.

12,254 До родини Муци, мати і сина з м. Дрогобича від Костик Богдана.

12,255 До тітки Михайлюк Зофії зам. Шамаґа від Дубина Антона.

12,256 До сестри Сілецька Марії зам. Пророчевська з с. Городище (Самбір) від Сілецький Василя.

12,257 До стрийків Луців Василя і Федька з с. Гинович (Бережани) від Луців Любомири.

12,258 Федусько Михайла вуйка від Сива Марії.

12,259 Свирид Михайла з с. Ясинева (Броди) від Сухович Михайла.

12,260 Федорчук Семена з м. Чорткова (переб. в Канаді) від Федорчук Івана.

12,261 До рідних сестри Козюпа Катерини, Михайла, Тилько Степана, Федорко Юрка (пов. Лісько) від Тилька Миколи.

12,262 До парохіян мого батька о. Макара з с. Містович (Самбір) і в Новім Місті (Добромиль) від Макар Ярослава.

12,263 До кревних Базиляк Зофії та Евгенії з с. Макунюва (Мостиська) від Колодій Ксе- Пятничан (Бібрка) від Вовк Володимира.

12,281 Світого Андрія, Каралюс Миколи з с. Підліски (Монастириська) від Світого Володимира.

12,282 Ґабріель Евгенії сестри мого мужа від Рекшинська Серафини.

12,283 Данило Михайла брата від Данило Пелагії.

12,284 Ґнип Михайла вуйка від Мандзюк Йосафата.

12,285 Брошко Степана від Брошко Катерини.

12,286 Онушканич Марії з с. Щавного (Сянік) від Солян Василя.

12,287 Максимів Паранька з с. Плавуче Велике (Тернопіль) пошукує кузинки Маламін Франки з с. Довжанки.

12,288 Мотиль Кирила і його сестри з с. Теплиць (Ярослав) Калина Михайла, родину Пилипець від Мотиль Івана.

12,289 Смолин Гринька вуйка з с. Угарці (Золочів) від Пановик Петра.

По інформації писати до
United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

В запитах просимо конечно подавати групу і число.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КУРТІС БЕЙ, МД. — Бр. св. Петра й Павла, від. 81, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 23. листопада, в 2. годині пополудні, в гали парохіяльній. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо є важні справи до полагодження. Як відомо, У. Н. Союз веде кампанію за збільшення числа членів до 50,000, а наш обовязок є подбати, щоб кампанія вдалась. Тож приведіть на збори нових членів. — За уряд: В. Чачка, предс.; А. Хімяк, кас.; А. Блаущак, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Збори Бр. св. О. Николая, від. 106, відбудуться в неділю, 23. листопада, в домі відділів У. Н. Союзу, 843 Н. Вестерн Еве., в годині 12. сполідне. Просимо всіх членів і членкиць прийти та старайтеся вирівняти залеглі довги до кінця грудня. — За уряд: П. Коцовський, предс.; М. Попіль, кас.; Г. Дацьків, секр.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 31. жовтня 1947 року помер у 65. році життя

ВАСИЛЬ ДЗУБАК,

довголітний член Бр. св. Василія, від. 168 У. Н. Союзу в Перт Амбой, Н. Дж.

Покійний походив із села Залужа, пов. Рогатин, Західна Україна. Полишив у смутку жену Ксеньку, трьох синів: Дмитра, Стефана і Василя, дві дочки і чотири внуки. До У. Н. Союзу вступив у 1912 році.

Похорон відбувся 2. листопада при участи Бр. Василія, родини і кревних з укр. прав. церкви в Картерет, Н. Дж., на цвинтар Кловер Парк у Вудбрідж, Н. Дж. — В. Й. П.!

Г. Бабин, секр.

Дня 7. листопада 1947 р. помер у 67. році життя

МИХАЙЛО ВОЛОЩАК.

Покійний був активний та щирий працівник у своїй громаді та довголітний член і предсідник 11 років Бр. св. Петра й Павла, від. 274 У. Н. Союзу в Йонґставн, О. Походив з села Плоске, пов. Старий Самбір, Галичина. Полишив у смутку жену Катерину, 4 сини, 6 дочок і 5 внуків.

Похорон відбувся 10. листопада при участи родини, приятелів та членів Бр., на укр. цвинтар св. Петра й Павла. — В. Й. П.!

П. Сильчак, секр.

КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

ТАРЗАН, ч. 1730. Тарзан має плян.

Коли петля з винної лози вже заскочила на передню ногу нуми, пан джунглів сильно її зашморгнув.

Тоді звірюка впала на землю і заки вона спромоглась встати...

...Тарзан затягнув зручно петлю на всі інші лапи.

Заткавши пащу львиці квачем з листя, він приневолив її замовчати. Щойно тоді приступив він до виконання повного пляну для ратунку Джени.